

Nedan följer ett antal frågor. Till varje fråga finns fyra svarsalternativ. Det svar som passar bäst till frågan, utifrån kursens innehåll och mål, anses vara rätt och de övriga tre felaktiga. Varje rätt svar ger 1 poäng, obesvarad eller felaktigt besvarad fråga ger 0 poäng.

Markera dina svar i svarsformuläret på sista sidan. Du behöver bara lämna in svarsformuläret

Tillåtna hjälpmedel: Penna, sudd och kursbok (Elinder, Mikael. "Den ekonomiska människan", Studentlitteratur). Anteckningar och markeringar i kursboken, inklusive post-it-lappar är okej. Lösblad eller annan litteratur är dock inte tillåten. Miniräknare är tillåten.

För betyget godkänt krävs 20 poäng och för väl godkänt 25 poäng.

Om du är godkänd på **seminarium 1** om alkoholpolitik ska du inte svara på fråga 1 till 3, utan kan direkt tillgodoräkna dig dessa 3 poäng.

Om du är godkänd på **seminarium 2** om pensioner ska du inte svara på fråga 4 till 6, utan kan direkt tillgodoräkna dig dessa 3 poäng.

Om du är godkänd på **båda** seminarierna ska du alltså bara svara på fråga 7 till 30.

1. En rationell individ, som gillar vin, och går på en fest kan välja att...
 - a) Avstå från alkoholkonsumtion eftersom alkoholkonsumtion är negativt ur ett hälsoperspektiv.
 - b) Dricka alkohol ibland, men kan ibland även välja att avstå.
 - c) Dricka så mycket som möjligt om det serveras obegränsat med gratis vin.
 - d) Samtliga alternativ ovan är rimliga.

2. Enligt en metastudie är priselasticiteten $-0,46$ för öl och $-0,69$ för vin. Det innebär att...
 - a) Konsumtionen av vin är mindre priskänslig än konsumtionen av öl.
 - b) Att konsumtionen av både öl och vin går ner när alkoholskatten sänks.
 - c) Det är mer lönsamt för staten att höja skatten på öl än på vin ur ett skatteintäktsperspektiv.
 - d) Inget av ovanstående alternativ är korrekt.

3. Anta att en studie visar att det är vanligare att gravida kvinnor i Frankrike dricker vin än att gravida kvinnor i Sverige gör det. Vilket av följande alternativ kan förklara denna skillnad?
- a) Det är mindre skambelagt att dricka vin under graviditet i Frankrike än i Sverige.
 - b) Franska kvinnor är mindre kunniga om alkoholens skadeverkningar än svenska kvinnor är.
 - c) Svenska kvinnor är mindre kunniga om alkoholens skadeverkningar än franska kvinnor är.
 - d) Samtliga alternativ ovan skulle kunna förklara varför gravida kvinnor i Sverige dricker mindre alkohol än gravida kvinnor i Frankrike.
4. Hur fördelas avgiften på 18,5% till det allmänna pensionssystemet?
- a) Den delas mellan inkomstpensionen och premiepensionen, men en större andel går till inkomstpensionen.
 - b) Den delas mellan inkomstpensionen och premiepensionen, men en större andel går till premiepensionen.
 - c) Den delas lika mellan inkomstpensionen och premiepensionen.
 - d) Den delas lika mellan inkomstpensionen, premiepensionen och garantipensionen.
5. I det allmänna pensionssystemet finns ett så kallat inkomsttak (eller intjänandetak). Det innebär att...
- a) Man varken betalar avgifter eller får pensionsrätter för årsinkomster över 7,5 inkomstbasbelopp.
 - b) Man betalar avgifter på hela inkomsten, men att pensionsrätter endast ges för årsinkomster under 7,5 inkomstbasbelopp.
 - c) Årsinkomsten måste överstiga 42,3 procent av ett prisbasbelopp för att vara pensionsgrundande.
 - d) Det finns en maxgräns för hur stor den allmänna pensionen kan bli.
6. Den pensionsålder som krävs för att pensionsnivån inte ska minska till följd av livslängdsökningen brukar kallas för:
- a) Normal pensionsålder
 - b) Livslängdsjusterad pensionsålder
 - c) Alternativ pensionsålder
 - d) Inget av ovanstående, eftersom pensionsnivån inte beror på livslängden

7. Kims inkomst är 2500 kr, priset på böcker (B) är 50 kr per enhet och priset på kläder (K) är 75 kr per enhet. Vilket av följande uttryck representerar Kims budgetrestriktion?
- a) $2500 = 50B + 75K$
 - b) $50B = 2500 - 75K$
 - c) $75K = 2500 - 50B$
 - d) Samtliga ovan
8. Vilket av följande påståenden angående den marginella substitutionskvoten är inte korrekt?
- a) Den är lutningen på indifferenskurvan.
 - b) Den är samma som relativpriset på varorna.
 - c) Den är kvoten mellan marginalnyttorna.
 - d) Den motsvarar hur mycket av en vara vi vill ge upp för att få en annan.
9. Du har en budget på 1000 kr som du konsumerar böcker och luncher för. Relativpriset mellan böcker och luncher innebär att du kan byta 1 bok mot 4 luncher. Du befinner dig i en punkt där du är indifferent mot att byta 1 bok mot 8 luncher och där du spenderar hela din inkomst. Vad kan du göra för att nå en högre nyttonivå?
- a) Köpa fler böcker och färre luncher
 - b) Köpa fler luncher och färre böcker
 - c) Köpa fler luncher och fler böcker
 - d) Du kan inte nå en högre nyttonivå
10. Det grundläggande antagandet för att en effekt som skattats med metoden differences-in-differences ska kunna tolkas som en korrekt kausal effekt är att...
- a) Behandlingsgruppen är identisk med kontrollgruppen.
 - b) Behandlingsgruppen i genomsnitt skulle ha förändrat sitt beteende lika mycket som kontrollgruppen om behandlingsgruppen inte fått någon "behandling".
 - c) Behandlingsgruppen och kontrollgruppen är lika innan behandlingen äger rum.
 - d) Samtliga ovan.

11. När du köper en ny telefon är försäljarna ofta angelägna om att sälja en försäkring till telefonen. Utifrån vad vi gått igenom under kursen, vilken av följande förklaringar är då rimligast till att försäljaren är angelägen om att sälja telefonen?
- a) Telefoner går ofta sönder.
 - b) Försäljaren vill att du ska bli nöjd även om telefonen råkar gå sönder.
 - c) Försäljaren tjänar bra på att sälja försäkringen.
 - d) Försäljaren tror att du kommer gilla telefonen mer om du inte behöver vara orolig för att telefonen ska gå sönder.
12. En person ser en urläcker jacka i en butik. Det är två dagar kvar till lönen kommer så hen tar ett snabblån med hjälp av telefonen. Efteråt kommer hen på att köpet även kunde gjorts med kreditkortet. Vilken är den rimligaste förklaringen till varför personen valde snabblån?
- a) Det var enklare och snabbare att ta ett snabblån än att använda kreditkortet.
 - b) Personen begick ett misstag, eftersom det sannolikt varit bättre att använda kreditkortet.
 - c) Personen behövde bara låna pengar i ett par dagar.
 - d) Räntan på snabblånet var antagligen lägre än räntan på kreditkortet.
13. Angus Deaton fick Riksbankens pris i ekonomi till Alfred Nobels minne 2015 bland annat för...
- a) Forskning om efterfrågesystem.
 - b) Forskning som använder hushållsdata för att besvara makrofrågor.
 - c) Forskning om hur konsumtionsdata kan användas för att mäta fattigdom.
 - d) Samtliga ovan.
14. I Johansson, Karimi och Nilsson (2015) redovisas resultaten från en studie där man undersöker hur sjukfrånvaron påverkades av en förändring i regelverket. Förändringen innebar att arbetstagare kunde vara frånvarande från jobbet pga. sjukdom och erhålla sjukpenning i 14 dagar istället för 7 dagar utan läkarintyg. Resultaten i studien tyder på att sjukfrånvaron...
- a) Minskade och att det beror på att smittriskan på arbetsplatserna minskade.
 - b) Ökade och att det beror på att det blev lättare/billigare att vara frånvarande.
 - c) Minskade och att det beror på att läkare tidigare tenderade att sjukskriva personer längre än den tid de själva hade valt att stanna hemma.
 - d) Ökade och att det beror på att personer inte sökte upp läkare i tid och inte tillfrisknade lika snabbt som de annars hade gjort.

15. Vilket av följande påståenden stämmer bäst överens med sambandet mellan finansiell förmåga och finansiella beslut i Sverige?
- a) Det finns inget tydligt samband mellan finansiell förmåga och deltagande på aktiemarknaden.
 - b) Det finns inget tydligt samband mellan finansiell förmåga och bindningstid på bolån.
 - c) Personer med hög finansiell förmåga är mer sannolika att spara långsiktigt.
 - d) Personer med låg finansiell förmåga är mer benägna att själva ha försökt räkna på hur de skulle påverkas av höjda bolåneräntor.
16. Assensio & Delmas (2015), som studerade hur andra incitament än pris påverkar energikonsumtion, kom fram till att...
- a) Individer minskar sin elkonsumtion när de får information om grannarnas elkonsumtion.
 - b) Individer minskar sin elkonsumtion när grannarna kan se deras elkonsumtion.
 - c) Individer minskar sin elkonsumtion när de får information om elproduktionens negativa hälsoeffekter.
 - d) Preiseffekterna var starkare än de andra studerade incitamenten.
17. Vilket av nedanstående alternativ beskriver bäst innebörden av begreppet väntevärde?
- a) Ersättningen du kräver för att få en krona imorgon istället för en krona idag.
 - b) Det genomsnittliga utfallet av ett lotteri.
 - c) Den genomsnittliga nyttan av två utfall i ett lotteri.
 - d) Ränta.
18. En person ställs inför valet att köpa en lott som ger en vinst på 1000 kr med 5 % sannolikhet eller 80 kr i kontanter. Lotteriet ger personen en förväntad nyttonivå på 8. Nyttanivån av 80 kr med säkerhet är 10. Vad kan vi säga om personens riskpreferenser?
- a) Personen är risksökande.
 - b) Personen är riskavert.
 - c) Personen är riskneutral.
 - d) Det går inte att avgöra med informationen i frågan.

19. En rationell och kreditvärdig individ som då och då vill låna mindre summor för vissa köp borde i normalfallet använda sig av...

- a) Snabblån.
- b) Bolån.
- c) Banklån.
- d) Kreditkort.

20. Livscykelmodellen kan förklara...

- a) Varför unga är mer skuldsatta än äldre, men inte nettoförmögenhetens nivå bland de allra äldsta.
- b) Varför unga är mer skuldsatta än äldre och nettoförmögenhetens nivå bland de allra äldsta.
- c) Varför både nettoförmögenheten och skuldsättningen växer fram till cirka 55 års ålder.
- d) Varför nettoförmögenheten stiger även efter 65 års ålder.

21. I en viss stad råder hyresreglering. Kötiden för att få hyra en bostad är 6 månader. När ett stort företag plötsligt öppnar en fabrik i staden vill fler flytta dit. Vad kommer sannolikt att hända med kötiden på kort sikt? Den...

- a) Förblir oförändrad
- b) Ökar
- c) Minskar
- d) Konsumtionsteorin kan inte användas för att svara på denna fråga.

22. Anna har köpt en bostadsrätt för 1 200 000 kr som nu är värd 2 000 000 kr. Hon har lån på 500 000 kr. Räntan på lånen är 3 %. Anna kan få en sparränta på 2 %. Avgiften till föreningen är 1 750 kr/mån. Vad blir Annas boendekostnad? Bortse från eventuell framtida värdeförändring, inflation och ränteavdrag.

- a) 29 000 kr/år
- b) 50 000 kr/år
- c) 66 000 kr/år
- d) 76 000 kr/år

23. Meya, Poutvaara och Schwager (2015) undersökte vilka motiv som ligger bakom hur studenter på ett tyskt universitet röstade i en omröstning om huruvida terminsavgiften skulle höjas för att kunna inkludera fria tågresor. Deras resultat tyder på att studenterna...
- a) Huvudsakligen röstade utifrån om studentgruppen som helhet skulle gynnas, men även egenintresset spelade viss roll.
 - b) Endast röstade utifrån egenintresset
 - c) Huvudsakligen röstade utifrån egenintresset, men hur andra studenter skulle påverkas spelade också viss roll.
 - d) Inget av alternativen beskriver vad forskarna fann i studien.
24. I landet Lemuria domineras politiken av två partier. I det senaste valet blev valdeltagandet lägre än i tidigare val. De politiska kommentatorerna har olika förklaringar till det låga valdeltagandet. Vilken av nedanstående förklaring stämmer med teorin om när det är rationellt att rösta?
- a) Valdeltagandet blev lågt på grund av att partierna föreslår väldigt olika politik.
 - b) Valdeltagandet blev lågt på grund av att valdagen flyttats från en söndag till en måndag.
 - c) Valdeltagandet blev lågt på grund av att färre var röstberättigade i detta val jämfört med förra valet.
 - d) Samtliga förklaringar ovan stämmer med teorin om när det är rationellt att rösta.
25. Kim som är en risksökande Homo economicus parkerar sin bil på en parkeringsplats. Priset för en biljett är 50 kr och då får man parkera i högst två timmar. Nu planerar hen bara att stanna i en timme. Risken att få en parkeringsbot bedöms vara 10 procent och bötesbeloppet är på 500 kronor. Vilket alternativ stämmer bäst på hur Kim kommer att agera?
- a) Kim kommer att betala för biljetten.
 - b) Kim kommer inte att betala för biljetten utan chansa på att inte få någon bot.
 - c) Kim är indifferent mellan alternativ a) och b).
 - d) Det går inte att säga utifrån uppgifterna i frågan.

26. Det kan finnas flera skäl till att placera kapital i skatteparadis. Efter Panamaläckan, som innebar att namnen på många personer med tillgångar i skatteparadis blivit offentliga, bedömer många att anonymiteten hos de med tillgångar i skatteparadis inte längre kan garanteras. Hur förväntas förmögna individer, som kan beskrivas som homo economicus, förändra placeringen av sina förmögenheter efter Panamaläckan?
- De kommer i större utsträckning undvika att placera pengar i skatteparadis eftersom det innebär en skam att bli avslöjad med pengar i ett skatteparadis, även om inget brott begåtts.
 - De kommer i större utsträckning undvika att placera pengar i skatteparadis eftersom risken att åka fast för skattefusk ökat.
 - Läckan kommer inte påverka hur pengarna placeras.
 - Både a) och b) ovan beskriver väl varför de kommer att bli mindre benägna att placera pengar i skatteparadis.
27. Anna har köpt en bostadsrätt för 1 500 000 kr varav 500 000 kr betalats kontant. Hon väljer att binda lånet på två år till en ränta på 2 %. Hade hon valt rörligt hade hennes ränta varit 1 % första året och 3 % andra året. Vilket av följande påståenden stämmer? Bortse från eventuell värdeförändring, amortering, inflation och ränteavdrag.
- Den totala räntekostnaden hade varit lägre om hon valt rörlig ränta.
 - Den totala räntekostnaden hade varit högre om hon valt rörlig ränta.
 - Den totala räntekostnaden hade varit densamma oavsett vad hon valt.
 - Det går inte att avgöra hur den totala räntekostnaden påverkas av uppgifterna i frågan.
28. Fem vänner, vars preferenser kan beskrivas med hjälp av förväntad nyttoteori, träffas en kväll för att spela sällskapsspel. De diskuterar om de ska spela Risk eller Monopol och hur de ska bestämma vilket spel de ska spela. Efter en stunds diskussion kommer de fram till att två alternativa metoder för att bestämma vilket spel de ska spela är rimliga. Antingen kan de lotta eller så röstar de. Alla tycker dock att det är bättre att rösta så de genomför en omröstning. Monopol vinner med tre mot två röster så de ägnar kvällen åt att spela Monopol. Vilket alternativ beskriver bäst situationen ovan.
- Att rösta om vilket spel de ska spela är en paretoförbättring jämfört med att lotta.
 - Att rösta om vilket spel de ska spela är inte en paretoförbättring jämfört med att lotta eftersom två personer hellre skulle spela Risk.
 - Att rösta om vilket spel de ska spela är inte en paretoförbättring jämfört med att lotta eftersom lottdragning innebär en osäkerhet.
 - Det går ej att säga om rösta är en paretoförbättring jämfört med att lotta.

29. Exlibris AB säljer etiketter och bokägarmärken över nätet. En längre tid har deras priser angetts inklusive frakt, men de har nu bestämt sig för att ange dem exklusive frakt. Efter ett par veckors försök visar det sig att Exlibris ökat sin försäljning med 10%. Vad tyder detta på?

- a) Att etiketter och bokägarmärken är inferiora varor.
- b) Att kunderna är ouppmärksamma på tilläggsavgifter.
- c) Att kunderna har begränsad finansiell förmåga.
- d) Att sänkta priser ofta leder till ökad försäljning.

30. Forskare inom fältet "Economics of Happiness" debatterar bland annat om Easterlin Paradoxen stämmer. Easterlin paradoxen innebär att...

- a) Inom ett visst samhälle tenderar de med höga inkomster vara mer nöjda med sina liv än de med lägre inkomster.
- b) Människor i rika länder inte tenderar att vara mer nöjda med sina liv än människor i fattiga länder.
- c) När inkomsterna i ett land ökar så ökar inte den genomsnittliga tillfredsställelsen med livet.
- d) Samtliga komponenter ovan är delar av Easterlin Paradoxen.

Svarsformulär

Markera rätt alternativ med ett kryss. Vill du inte besvara en fråga så lämna den tom.

- Jag är godkänd på **seminarium 1** om alkoholpolitik och behöver därför inte svara på fråga 1 till 3, utan kan direkt tillgodoräkna mig dessa 3 poäng.
- Jag är godkänd på **seminarium 2** om pensioner och behöver därför inte svara på fråga 4 till 6, utan kan direkt tillgodoräkna mig dessa 3 poäng.

Fråga	a	b	c	d
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				